

ATATÜRK'Ü ANARKEN...

ATATÜRK İNKILABI MEDENİYETÇİLİĞİ ESAS ALMIŞTI

Sami ATEŞ*

Atatürkçülük, insan sevgisinden ve hür insan düşüncesinden kaynaklanan, Türk insanına has bir liderlik solunumudur.

Büyük Önder çağdaş Türkiye'nin kurulmasında, milli kültür ve değerler yanında, milletler camiasında çağdaş bilinen yeni Türkiye idealiyle hareket ediyordu.

Medeni olmayı, ülkeyi bütün kurumlarıyla refah ve mutluluğa ulaştırmayı dava haline getirmişti. Diyordu ki: "Büyük davamız, en medeni ve müreffeh millet olarak, varlığımızı yükseltmektir. Bu yalnız kurumlarında değil, düşüncelerinde de büyük bir inkılap yapmış olan Büyük Türk Milleti'nin dinamik idealidir. Bu ideali en kısa zamanda kavramak için, fikir ve hareketi beraber yürütmek mecburiyetindedir. Bu teşebbüste, başan ancak süreli bir planla ve rasyonel çalışmakla mümkün olabilir".

Medeni insan başka düşünenleri de hoşgörülle karşılayan insandır. Kin beslemeyen, yaşayan insana, insanca saygı duyan, kendi kültürüyle çağdaş medeniyetleri bütünleştirmiş insandır. Medeni tavır, farklı düşünce ve farklı düşüncenin toplumda söz sahibi kılınması demokrasinin ve medeni insan olmanın bir vasfıdır. Bu konuda Gazi diyor ki: "Muh-telif inanışlı kimseler birbirlerine kin, nefret besliyor-sa, birbirlerini hor görüyorlarsa ve hatta birbirlerine sadece acıyorlarsa, bu gibi kimselerde hoşgörü yoktur. Bunlar bağnazdırlar. Hoşgörü o kimsede vardır ki, vatandaşının veya herhangi bir insanın vicdanından doğan inanışlarına karşı hiçbir kin duymaz. Bilakis saygı duyar. Hiç olmazsa, başkalarının kendininkine uymayan inanışlarını bilmemezlikten, duymamazlıktan gelir. Hoşgörü budur. Fakat gerçeği söylemek gerekirse diyebiliriz ki, hürriyeti hür olmak için sevenler, hoşgörü kelimesinin ne demek olduğunu anlayanlar bütün dünyada pek azdır".

Medeni insan, hoşgörü ve bağışlama kültürü en ileri olan insandır. Bağışlanabilir eksiklikleri hoş karşılamak yüce bir kardeşlik ve bütünlük örneğidir. Hoşgörü birlik ve bütünlükle insanları çatışmalardan uzaklaştırır. İnsanlar arasında iç ve dış barış, kültür değerlerini, ortak medeniyetlerin barışçı sevgisine ulaştırır. Büyük Önder diyor ki: "Türkiye'nin emniyetini gaye tutarak, hiçbir milletin aleyhinde olmayan bir banış istikametini düstur almak esas-tır".

* TÜBİTAK Genel Sekreter Planlama ve Koordinasyon Yardımcısı/Bilim ve Teknik Dergisi Sorumlu Yazı İşleri Müdürü.

Kişisel çıkar hesaplarının, insanlar arasında birliği, beraberliği bozduğunu dile getiren Gazi, milleti lüzumsuz şeylerle bölenlere şu düşüncesiyle sesleniyordu: "Milli amaçlardan çok, kişisel çıkar esasına dayalı siyasal kuruluşlardan ve kuruluşların aldatma ve çatışmalarından doğan sonuçların hâlâ cezasını çekmekte olan bu milleti, aynı özde bir takım yararsız gayretlere sürüklemek kadar büyük günah yoktur".

Gazi Mustafa Kemal Paşa, medeniyet ve ilerlemenin ilim ve fenle, bilimle bütünleşerek olacağını şu sözleriyle dile getirir: "Memleketimiz içinde medeni fikirlerin çağdaş ilerlemenin bir an kaybetmeksizin yayılması ve gelişmesi lazımdır. Bunun için ilim ve fen erbabının bu hususta çalışmayı bir namus borcu bilmesi gerekir".

Cumhuriyetin 10. Yıl Nutkunda, Türk milletine düşen görevlerden biri olarak, beşeriyetin huzurunu korumak görevi şu ifadelerle dile getirilmiştir: "Türk milletine çok yaraşan bu ülkü, onu bütün beşeriyette hakiki huzurun temini yolunda, kendine düşen medeni vazifeyi yapmakta muvaffak kılacaktır".

Türklüğün medeni vasfının gelecek yıllarda da parlayacağını, bu durumun Türk milletinin tarihi bir vasfı olduğunu dile getiren Atatürk, 10. Yıl Nutkunda şunları söylüyor: "Bugün aynı iman ve katıyetle söylüyorum ki, milli ülküye tam bir bütünlükle yürümekte olan Türk Milleti'nin büyük millet olduğunu bütün medeni alem, az zamanda, bir kere daha tanıyacaktır. Asla şüphem yoktur ki, Türklüğün unutulmuş medeni vasfı ve büyük medeni kabiliyeti, bundan sonraki inkişaf ile atının yüksek medeniyet ufkunda, yeni bir güneş gibi doğacaktır".

Büyük Önder 1924 yılında şu sözleriyle dünyaya sesleniyordu: "Türkler bütün medeni milletlerin dostudurlar". Cumhuriyet Türkiye'sinin ve bütünüyle milletin bu husustaki kararını bir başka ifade ile şu sözleriyle dile getirir: "Millet, muasır medeniyetin bütün milletlere temin ettiği hayat ve vasıfı, esasta ve şekilde aynen ve tamamen gerçekleştirmeye kati karar vermiştir. Millet, yenilik ve islahat sahasında gösterdiği gayretlerin asırlardan beri olduğu gibi, türlü yalan ve dolanla bir an bile durmasına müsaade etmemek azmindedir".